



Bruxelles, den 5.7.2023  
COM(2023) 800 final

ANNEX

## **BILAG**

*til*

### **MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

#### **Rapport om retsstatssituationen 2023**

#### **Retsstatssituationen i Den Europæiske Union**

{SWD(2023) 801 final} - {SWD(2023) 802 final} - {SWD(2023) 803 final} -  
{SWD(2023) 804 final} - {SWD(2023) 805 final} - {SWD(2023) 806 final} -  
{SWD(2023) 807 final} - {SWD(2023) 808 final} - {SWD(2023) 809 final} -  
{SWD(2023) 810 final} - {SWD(2023) 811 final} - {SWD(2023) 812 final} -  
{SWD(2023) 813 final} - {SWD(2023) 814 final} - {SWD(2023) 815 final} -  
{SWD(2023) 816 final} - {SWD(2023) 817 final} - {SWD(2023) 818 final} -  
{SWD(2023) 819 final} - {SWD(2023) 820 final} - {SWD(2023) 821 final} -  
{SWD(2023) 822 final} - {SWD(2023) 823 final} - {SWD(2023) 824 final} -  
{SWD(2023) 825 final} - {SWD(2023) 826 final} - {SWD(2023) 827 final}

## **HENSTILLINGER TIL BELGIEN**

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Belgien overordnet set:

- gjort yderligere fremskridt med foranstaltningerne med henblik på at stille tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer til rådighed for retssystemet som helhed under hensyntagen til europæiske standarder for ressourcer til retssystemet
- gjort betydelige fremskridt med hensyn til at styrke integritetsrammen for så vidt angår udvidelsen af den eksisterende adfærdskodeks til at omfatte alle medlemmer af ministerkabinetter, gjort visse fremskridt med hensyn til regler om gaver og fordele for medlemmer af parlamentet og regeringen og visse fremskridt med hensyn til reglerne om svingdøre for regeringen og deres kabinetter
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at afslutte lovgivningsreformen om lobbyvirksomhed, herunder etablere et åbenhedsregister og et lovgivningsmæssigt fodaftryk, der omfatter både medlemmer af parlamentet og regeringen
- gjort visse fremskridt med hensyn til at styrke rammerne for aktindsigt i officielle dokumenter, navnlig ved at forbedre anmodnings- og klageprocedurerne, under hensyntagen til europæiske standarder for aktindsigt i officielle dokumenter.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, henstilles det til Belgien at:

- fortsætte bestræbelserne på at stille tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer til rådighed for retssystemet som helhed under hensyntagen til europæiske standarder for ressourcer til retssystemet
- styrke integritetsrammen, herunder ved at vedtage regler om gaver og fordele for parlamentsmedlemmer og ved at styrke reglerne om svingdøre for regeringen og dens kabinetter
- afslutte lovgivningsreformen om lobbyvirksomhed og etablere en ramme, herunder et åbenhedsregister og et lovgivningsmæssigt fodaftryk, der omfatter både parlamentsmedlemmer og regeringen
- fortsætte bestræbelserne på at styrke rammerne for aktindsigt i officielle dokumenter, navnlig ved at forbedre anmodnings- og klageprocedurerne, under hensyntagen til europæiske standarder for aktindsigt i officielle dokumenter.

## HENSTILLINGER TIL BULGARIEN

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Bulgarien overordnet set:

- gjort betydelige fremskridt med hensyn til at sikre rettidige almindelige udvælgelsesprøver til forfremmelse for at undgå langvarig forflyttelse af dommere for at besætte ledige stillinger under hensyntagen til europæiske standarder for forflyttelse af dommere
- endnu ikke gjort fremskridt med de lovændringer, der har til formål at forbedre inspektoratet ved det øverste domstolsråds funktion og undgå risikoen for politisk indflydelse, navnlig ved at inddrage retslige organer i udvælgelsen af dets medlemmer
- endnu ikke gjort fremskridt med at tage skridt til at tilpasse det øverste domstolsråds sammensætning under hensyntagen til europæiske standarder for domstolsråd
- gjort visse fremskridt med hensyn til foranstaltninger til forebyggelse af korruption med henblik på at forbedre integriteten i specifikke sektorer i den offentlige forvaltning, herunder politiet og retsvæsenet
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at forbedre effektiviteten af efterforskningen og opnå solide resultater med hensyn til retsforfølgelse og endelige domme i korruptionssager på højt niveau, herunder gennem den institutionelle reform af kommissionen for korruptionsbekæmpelse og de specialiserede retslige myndigheder
- gjort visse fremskridt med hensyn til at forbedre gennemsigtigheden i tildelingen af statslig annoncering, navnlig statslig annoncering, der indgås kontrakt om gennem formidlere såsom mediebyureauer.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, og ud over at minde om de forpligtelser, der er indgået i den nationale genopretnings- og resiliensplan vedrørende visse aspekter af retssystemet og rammen for bekæmpelse af korruption, henstilles det til Bulgarien at:

- tage skridt til at tilpasse den relevante lovgivningsmæssige ramme for at undgå langvarig forflyttelse af dommere for at besætte ledige stillinger under hensyntagen til europæiske standarder for forflyttelse af dommere
- gøre fremskridt med udarbejdelsen af de lovændringer, der har til formål at forbedre inspektoratet ved det øverste domstolsråds funktion og undgå risikoen for politisk indflydelse, navnlig ved at inddrage retslige organer i udvælgelsen af dets medlemmer
- intensivere bestræbelserne på at tilpasse det øverste domstolsråds sammensætning under hensyntagen til europæiske standarder for domstolsråd
- sikre en mere effektiv efterforskning og opnå solide resultater med hensyn til retsforfølgelse og endelige domme i korruptionssager på højt niveau, herunder gennem den institutionelle reform af kommissionen for korruptionsbekæmpelse
- forbedre integriteten af personer i ledelsesfunktioner under hensyntagen til europæiske standarder, navnlig ved at sikre, at der indføres klare integritetsstandarder for regeringen samt en passende sanktionsmekanisme
- gøre fremskridt med at forbedre gennemsigtigheden i tildelingen af statslig annoncering, navnlig statslig annoncering, der indgås kontrakt om gennem formidlere såsom mediebyureauer.

## HENSTILLINGER TIL TJEKKIET

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Tjekkiet overordnet set:

- gjort visse fremskridt med reformen af anklagemyndigheden og fastholdt det oprindelige mål om at indføre garantier for afskedigelse af rigsadvokaten og andre chefanklagere under hensyntagen til europæiske standarder for anklagemyndighedens selvstændighed og uafhængighed
- endnu ikke gjort fremskridt med at træffe foranstaltninger til at afkorte varigheden af retssager for at sikre solide resultater med hensyn til efterforskning, retsforfølgelse og endelige domme i korruptionssager på højt niveau
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at styrke integritetsrammen for parlamentsmedlemmer, navnlig ved at sikre, at der er indført etiske kodekser for begge parlamentskamre.
- fuldt ud gennemført henstillingen om revision af lovgivningen om indberetning af aktiver og gjort visse fremskridt med revisionen af lovgivningen om interessekonflikter, herunder ved at præcisere definitionen af reelt ejerskab og fremskridt med yderligere reformer vedrørende gennemsigtighed i oplysninger om medieejerskab
- gjort visse fremskridt med hensyn til at styrke reglerne og mekanismerne til forbedring af public service-mediernes uafhængige forvaltning under hensyntagen til europæiske standarder for public service-medier
- gjort visse fremskridt med at tage skridt til at oprette en national menneskerettighedsinstitution under hensyntagen til FN's Parisprincipper.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, og ud over at minde om de forpligtelser, der er indgået i den nationale genopretnings- og resiliensplan vedrørende visse aspekter af retssystemet og rammen for bekæmpelse af korruption, henstilles det til Tjekkiet at:

- fortsætte med at fremme reformen af anklagemyndigheden og fastholde det oprindelige mål om at indføre garantier for afskedigelse af rigsadvokaten og andre chefanklagere under hensyntagen til europæiske standarder for anklagemyndighedens selvstændighed og uafhængighed
- træffe foranstaltninger til at afkorte varigheden af retssager og sikre en uafhængig efterforskning og retsforfølgelse i korruptionssager på højt niveau
- styrke integritetsrammen for parlamentsmedlemmer, navnlig ved at supplere de eksisterende regler om svingdøre og lobbyvirksomhed
- fuldføre revisionen af lovgivningen om interessekonflikter, herunder ved at præcisere definitionen af reelt ejerskab og gå videre med yderligere reformer vedrørende gennemsigtighed i oplysninger om medieejerskab
- gøre fremskridt med processen, der tager sigte på at styrke reglerne og mekanismerne til forbedring af public service-mediernes uafhængige forvaltning under hensyntagen til europæiske standarder for public service-medier
- fortsætte med at fremme de lovgivningsmæssige ændringer med henblik på at oprette en national menneskerettighedsinstitution under hensyntagen til FN's Parisprincipper.

## HENSTILLINGER TIL DANMARK

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Danmark overordnet set:

- gjort visse fremskridt med hensyn til at sikre tilstrækkelige menneskelige og økonomiske ressourcer til retssystemet i den næste flerårige ramme
- gjort visse fremskridt med hensyn til at vedtage ny lovgivning om finansiering af politiske partier med henblik på at håndtere spørgsmålet vedrørende flere og anonyme donationer og indføre sanktioner for overtrædelse af reglerne om rammerne for politiske partier
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at indføre regler om "svingdørssituationer" for ministre og om lobbyvirksomhed og sikre tilstrækkelig kontrol med indberetninger af aktiver, der indgives af personer i ledelsesfunktioner
- ikke gjort yderligere fremskridt med hensyn til processen med at reformere loven om offentlighed i forvaltningen med henblik på at styrke retten til aktindsigt, navnlig ved at begrænse begrundelserne for afslag på anmodninger om aktindsigt, under hensyntagen til de europæiske standarder for aktindsigt i officielle dokumenter.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, henstilles det til Danmark at:

- sikre tilstrækkelige menneskelige og økonomiske ressourcer til retssystemet i den næste flerårige ramme med udgangspunkt i stigningerne i 2023 og under hensyntagen til europæiske standarder for ressourcer til retssystemet
- indføre regler om "svingdørssituationer" for ministre og om lobbyvirksomhed og sikre tilstrækkelig kontrol med indberetninger af aktiver, der indgives af personer i ledelsesfunktioner
- sikre indsamling af data om efterforskning og retsforfølgning af korrupsionsrelaterede lovovertrædelser på nationalt og lokalt plan
- videreføre processen med at reformere loven om offentlighed i forvaltningen med henblik på at styrke retten til aktindsigt, navnlig ved at begrænse begrundelserne for afslag på anmodninger om aktindsigt, under hensyntagen til de europæiske standarder for aktindsigt i officielle dokumenter.

## HENSTILLINGER TIL TYSKLAND

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Tyskland overordnet set:

- ikke gjort yderligere fremskridt med de fortsatte bestræbelser på at stille tilstrækkelige ressourcer til rådighed for retssystemet som led i den nye retsstatspagt, herunder til lønninger til dommere, under hensyntagen til de europæiske standarder for ressourcer til og lønniveauet i retssystemet
- gjort visse fremskridt med planerne om at indføre et "lovgivningsmæssigt fodaftryk" for at gøre det muligt at overvåge og spore alle interesserepræsentanter, som søger at påvirke og bidrage til bestemte lovtekster
- gjort visse fremskridt med hensyn til at styrke de eksisterende regler om svingdøre ved at øge sammenhængen mellem de forskellige gældende regler, gennemsigtigheden af tilladelser til fremtidig ansættelse af højtstående embedsmænd og længden af afkølingsperioder for forbundsministre og statssekretærer i forbundsdagen (Bundestag)
- gjort visse fremskridt med hensyn til planen om at skabe et retsgrundlag for pressens ret til oplysninger fra forbundsmyndighederne under hensyntagen til europæiske standarder for aktindsigt
- endnu ikke gjort fremskridt med hensyn til planen om at tilpasse nonprofitorganisationers skattefritagelse for at tackle de udfordringer for deres drift, som de nugældende regler indebærer i praksis, under hensyntagen til europæiske standarder for finansiering af civilsamfundsorganisationer.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, henstilles det til Tyskland at:

- intensivere indsatsen for at sikre tilstrækkelige ressourcer til retssystemet, herunder til lønninger til dommere, under hensyntagen til europæiske standarder for ressourcer til og lønniveauet i retssystemet
- fortsætte bestræbelserne på at indføre et "lovgivningsmæssigt fodaftryk" for at gøre det muligt at overvåge og spore alle interesserepræsentanter, som søger at påvirke og bidrage til bestemte lovtekster
- styrke de eksisterende regler om svingdøre ved at øge sammenhængen mellem de forskellige gældende regler, gennemsigtigheden af tilladelser til fremtidig ansættelse af højtstående embedsmænd og længden af afkølingsperioder for forbundsministre og statssekretærer i forbundsdagen (Bundestag)
- gå videre med planen om at skabe et retsgrundlag for pressens ret til oplysninger fra forbundsmyndighederne under hensyntagen til europæiske standarder for aktindsigt
- videreføre planen om at tilpasse nonprofitorganisationers skattefritagelse for at tackle de udfordringer for deres drift, som de nugældende regler indebærer i praksis, under hensyntagen til europæiske standarder for finansiering af civilsamfundsorganisationer.

## HENSTILLINGER TIL ESTLAND

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Estland overordnet set:

- gjort betydelige fremskridt med hensyn til at sikre, at retningslinjerne for interessekonflikter er omfattet af en effektiv kontrol-, overvågnings- og håndhævelsesmekanisme
- fuldt ud gennemført henstillingen om at fortsætte bestræbelserne på at sikre en effektiv gennemførelse af retningslinjerne for lobbyvirksomhed
- gjort visse fremskridt med hensyn til at sikre en konsekvent og effektiv praktisk gennemførelse af retten til adgang til oplysninger under hensyntagen til europæiske standarder for aktindsigt i officielle dokumenter
- gjort betydelige fremskridt med den digitale platform for at gøre lovgivningsprocessen endnu mere synlig og inklusiv med henblik på offentlig høring.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, henstilles det til Estland at:

- sikre, at retningslinjerne om interessekonflikter er omfattet af en håndhævelsesmekanisme
- gøre fremskridt med bestræbelserne på at sikre en konsekvent og effektiv gennemførelse af retten til adgang til oplysninger under hensyntagen til europæiske standarder for aktindsigt i officielle dokumenter.

## HENSTILLINGER TIL IRLAND

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Irland overordnet set:

- ikke gjort fremskridt med hensyn til at sikre, at der i forbindelse med reformen vedrørende udnævnelse og forfremmelse af dommere for så vidt angår sammensætningen af kommissionen for udnævnelse af dommere (Judicial Appointment Commission) tages hensyn til europæiske standarder for udnævnelse af dommere, da der ikke er foretaget væsentlige ændringer i den planlagte sammensætning af kommissionen for udnævnelse af dommere
- ikke gjort fremskridt med hensyn til indsatsen for at reducere sagsomkostningerne for at sikre effektiv adgang til domstolsprøvelse under hensyntagen til europæiske standarder for uforholdsmæssigt store sagsomkostninger og deres indvirkning på adgangen til domstolene
- gjort visse fremskridt med hensyn til at styrke den eksisterende etiske ramme, herunder for adfærdskodekser, svingdøre og indberetninger af aktiver, navnlig med hensyn til overvågnings- og håndhævelseskapaciteten i kommissionen for standarder i offentlige hverv (Standards in Public Office Commission), og betydelige fremskridt med hensyn til lobbyvirksomhed
- gjort visse fremskridt med at fortsætte reformen af injurieloven (Defamation Act) for at forbedre arbejdsforholdene for journalister under hensyntagen til europæiske standarder for beskyttelse af journalister
- gjort visse fremskridt med at træffe foranstaltninger til at imødegå juridiske hindringer for civilsamfundsorganisationers adgang til finansiering.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, henstilles det til Irland at:

- sikre, at der i forbindelse med reformen vedrørende udnævnelse og forfremmelse af dommere for så vidt angår sammensætningen af kommissionen for udnævnelse af dommere (Judicial Appointment Commission) tages hensyn til europæiske standarder for udnævnelse af dommere
- fortsætte indsatsen for at reducere sagsomkostningerne for at sikre effektiv adgang til domstolsprøvelse under hensyntagen til europæiske standarder for uforholdsmæssigt store sagsomkostninger og deres indvirkning på adgangen til domstolene
- styrke og digitalisere den eksisterende etiske ramme for indberetninger af aktiver og lobbyvirksomhed, herunder overvågnings- og håndhævelseskapaciteten i kommissionen for standarder i offentlige hverv (Standards in Public Office Commission)
- reformen af injurieloven (Defamation Act) for at forbedre arbejdsforholdene for journalister under hensyntagen til europæiske standarder for beskyttelse af journalister
- træffe foranstaltninger til at imødegå juridiske hindringer for civilsamfundsorganisationers adgang til finansiering som led i reformen af valgloven.



## HENSTILLINGER TIL GRÆKENLAND

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Grækenland overordnet set:

- ikke gjort fremskridt med hensyn til at imødekomme behovet for at inddrage retsvæsenet i udnævnelsen af præsidenten og vicepræsidenten for statsrådet, den øverste domstol og revisionsretten under hensyntagen til europæiske standarder for udnævnelse af dommere
- gjort betydelige fremskridt med hensyn til at sikre en effektiv og systematisk kontrol af nøjagtigheden af de indberetninger af aktiver, der indgives af alle kategorier af embedsmænd
- gjort visse fremskridt med hensyn til at øge indsatsen for at skabe solide resultater med hensyn til retsforfølgelse og endelige domme i korruptionssager
- gjort visse fremskridt med hensyn til at indføre garantier for at forbedre journalisters arbejdsvilkår og fysiske sikkerhed i overensstemmelse med aftalememorandummet, men der mangler stadig at blive indført lovgivningsmæssige garantier under hensyntagen til europæiske standarder for beskyttelse af journalister
- gjort visse fremskridt med hensyn til at sikre, at registreringskravene for civilsamfundsorganisationer er forholdsmæssige med henblik på at opretholde en åben ramme for deres aktiviteter.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, og ud over at minde om de forpligtelser, der er indgået i den nationale genopretnings- og resiliensplan vedrørende visse aspekter af retssystemet og rammen for bekæmpelse af korruption, henstilles det til Grækenland at:

- tage skridt til at imødekomme behovet for at inddrage retsvæsenet i udnævnelsen af præsidenten og vicepræsidenten for statsrådet, den øverste domstol og revisionsretten under hensyntagen til europæiske standarder for udnævnelse af dommere
- intensivere indsatsen for at skabe solide resultater med hensyn til retsforfølgelse og endelige domme i korruptionssager, herunder korruption på højt niveau
- fremme processen med at vedtage ikkelovgivningsmæssige garantier og indlede lovgivningsprocessen vedrørende beskyttelse af journalister på grundlag af de aktiviteter, som taskforcen har iværksat, navnlig med hensyn til urimelige retssager mod journalister og deres sikkerhed, i overensstemmelse med det vedtagne aftalememorandum og under hensyntagen til europæiske standarder for beskyttelse af journalister
- sikre en effektiv og rettidig høring af interessenter om udkast til lovgivning i praksis, herunder ved at give tilstrækkelig tid til offentlig høring
- tage yderligere skridt til at evaluere det nuværende registreringssystem for civilsamfundsorganisationer, herunder ved at indlede en struktureret dialog med civilsamfundsorganisationerne, og vurdere, om der er behov for at ændre det.

## HENSTILLINGER TIL SPANIEN

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Spanien overordnet set:

- ikke gjort yderligere fremskridt med hensyn til at styrke statuten for rigsadvokaten, navnlig med hensyn til adskillelsen af rigsadvokatens og regeringens embedsperiode, under hensyntagen til de europæiske standarder for anklagemyndighedens selvstændighed og uafhængighed
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at gå videre med fornyelsen af domstolsrådet som en prioritet og straks efter fornyelsen indlede en proces med henblik på at tilpasse ordningen for udnævnelse af rådets dommermedlemmer under hensyntagen til europæiske standarder
- gjort betydelige fremskridt med hensyn til at fortsætte bestræbelserne på at fremlægge lovgivning om lobbyvirksomhed, herunder oprettelse af et obligatorisk offentligt register over lobbyister
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at tackle udfordringerne i forbindelse med varigheden af efterforskningen og retsforfølgelsen for at øge effektiviteten af behandlingen af korruptionssager på højt plan
- fuldt ud gennemført henstillingen om at sikre tilstrækkelige ressourcer til den nationale tilsynsmyndighed for audiovisuelle medier for at styrke myndighedens aktiviteter under hensyntagen til de europæiske standarder for medietilsynsmyndigheders uafhængighed, navnlig med hensyn til ressource-tilstrækkelighed
- gjort visse fremskridt i arbejdet med at styrke adgangen til oplysninger, navnlig gennem revision af loven om officielle hemmeligheder.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, og ud over at minde om de forpligtelser, der er indgået i den nationale genopretnings- og resiliensplan vedrørende visse aspekter af retssystemet, henstilles det til Spanien at:

- styrke statuten for rigsadvokaten, navnlig med hensyn til adskillelsen af rigsadvokatens og regeringens embedsperiode, under hensyntagen til de europæiske standarder for anklagemyndighedens selvstændighed og uafhængighed
- gå videre med fornyelsen af domstolsrådet som en prioritet og straks efter fornyelsen indlede en proces med henblik på at tilpasse udnævnelsen af rådets dommermedlemmer under hensyntagen til europæiske standarder for domstolsråd
- fortsætte med at vedtage lovgivning om lobbyvirksomhed, herunder oprettelse af et obligatorisk offentligt register over lobbyister
- intensivere indsatsen for at tackle udfordringerne i forbindelse med varigheden af efterforskningen og retsforfølgelsen for at øge effektiviteten af behandlingen af korruptionssager på højt plan, herunder ved at afslutte reformen af strafferetsplejeloven
- styrke reglerne om interessekonflikter og indberetning af aktiver for personer i ledelsesfunktioner ved at styrke den sanktionsbeføjelse, som kontoret for interessekonflikter har
- gøre fremskridt med at styrke adgangen til oplysninger, navnlig gennem revision af loven om officielle hemmeligheder, under hensyntagen til europæiske standarder for aktindsigt i officielle dokumenter.

## **HENSTILLINGER TIL FRANKRIG**

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Frankrig overordnet set:

- gjort visse fremskridt med at fortsætte bestræbelserne på at afslutte igangværende projekter, der tager sigte på fuld digitalisering af civile sager og straffesager
- gjort betydelige fremskridt med hensyn til at fortsætte bestræbelserne på at sikre tilstrækkelige menneskelige ressourcer til retssystemet, herunder til at forbedre dets effektivitet, under hensyntagen til europæiske standarder for ressourcer til retssystemet
- gjort betydelige fremskridt med hensyn til at fortsætte den effektive efterforskning, retsforfølgelse og sanktionering af korrupsion på højt niveau
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at sikre, at reglerne om lobbyvirksomhed gælder konsekvent for alle relevante aktører, herunder på øverste ledelsesniveau
- ikke gjort yderligere fremskridt med hensyn til at øge gennemsigtigheden af medieejerskab, navnlig i komplekse ejerskabsstrukturer, på grundlag af de eksisterende retlige garantier.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, henstilles det til Frankrig at:

- fortsætte bestræbelserne på at afslutte igangværende projekter, der tager sigte på fuld digitalisering af civile sager og straffesager
- fortsætte bestræbelserne på at sikre tilstrækkelige menneskelige ressourcer til retssystemet, navnlig ved at færdiggøre udviklingen af værktøjer til måling af arbejdsbyrden for bedre at kunne evaluere behovene
- sikre, at reglerne om lobbyvirksomhed gælder konsekvent for alle relevante aktører, herunder på øverste ledelsesniveau
- intensivere bestræbelserne på at forbedre gennemsigtigheden af medieejerskab, navnlig komplekse ejerskabsstrukturer, på grundlag af de eksisterende retlige garantier.

## HENSTILLINGER TIL KROATIEN

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Kroatien overordnet set:

- gjort betydelige fremskridt med henstillingen om at genoverveje den nyligt indførte regelmæssige sikkerhedskontrol, som det nationale sikkerhedsagentur foretager af alle dommere og statsadvokater, ved at sikre deres integritet på grundlag af andre eksisterende mekanismer under hensyntagen til europæiske standarder for retsvæsenets uafhængighed og anklageres selvstændighed og Venedigkommissionens udtalelse
- gjort visse fremskridt med at indføre omfattende lovgivning inden for lobbyvirksomhed, herunder om personer i de øverste administrative funktioner, og oprette et offentligt register over lobbyister
- ikke gjort yderligere fremskridt med hensyn til at styrke rammerne for en retfærdig og gennemsigtig fordeling af statslig annoncering yderligere ved at fastlægge klare kriterier, god praksis og tilsynsforanstaltninger for at sikre, at den nye offentlige udbudsprocedure for lokale og regionale medier fungerer effektivt
- gjort visse fremskridt med hensyn til at tage fat på problemet med strategiske retssager mod offentligt engagement rettet mod journalister, herunder ved at bekæmpe misbrug af lovbestemmelser om injurier og tilskynde til bevidstgørelse, under hensyntagen til europæiske standarder for beskyttelse af journalister
- gjort visse fremskridt med hensyn til at sikre en mere systematisk opfølgning på ombudsmandens henstillinger og anmodninger om oplysninger.

Ud over at minde om de forpligtelser, der er indgået i den nationale genopretnings- og resiliensplan vedrørende visse aspekter af retssystemet og rammen for bekæmpelse af korruption, henstilles det til Kroatien at:

- fortsætte den strukturelle indsats for at håndtere aflønningen af dommere, offentlige anklagere og andet personale i retsvæsenet under hensyntagen til europæiske standarder for ressourcer til og lønniveauet i retssystemet
- vedtage omfattende lovgivning om lobbyvirksomhed, herunder om personer i de øverste administrative funktioner, og oprette et offentligt register over lobbyister
- revidere strafferetsplejeloven og loven om kontoret for bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet som fastsat i strategien til bekæmpelse af korruption med henblik på at øge effektiviteten af efterforskningen og retsforfølgelsen af korruption
- gøre fremskridt med at styrke rammerne for en retfærdig og gennemsigtig fordeling af statslig annoncering ved at fastlægge klare kriterier, god praksis og tilsynsforanstaltninger for at sikre, at den offentlige udbudsprocedure for lokale og regionale medier fungerer effektivt
- gøre en yderligere indsats for at tage fat på problemet med strategiske retssager mod offentligt engagement rettet mod journalister, herunder ved at revidere injurielovgivningen og tilskynde til bredere anvendelse af procedureregler, der gør det muligt at afvise grundløse retssager, under hensyntagen til de europæiske standarder for beskyttelse af journalister
- yderligere forbedre opfølgningen på henstillinger og sikre et mere systematisk svar på ombudsmandens anmodninger om oplysninger.

## **HENSTILLINGER TIL ITALIEN**

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Italien overordnet set gjort:

- betydelige fremskridt med hensyn til at fortsætte bestræbelserne på at forbedre digitaliseringen af retssystemet yderligere, navnlig ved straffedomstole og anklagemyndigheder
- betydelige fremskridt med hensyn til at forbedre digitaliseringen og sammenkoblingen af registre og dermed forbedre politiets og anklagemyndighedens foranstaltninger til bekæmpelse af korruption på højt niveau
- visse fremskridt med hensyn til vedtagelse af omfattende regler om interessekonflikter og visse fremskridt med hensyn til vedtagelse af regler om lobbyvirksomhed for at oprette et operationelt lobbyregister, herunder et lovgivningsmæssigt fodaftryk
- visse fremskridt med hensyn til at gribe effektivt ind over for kanalisering af donationer gennem politiske fonde og foreninger og indføre et samlet elektronisk register med oplysninger om finansiering af partier og valgkampagner
- visse fremskridt med hensyn til at indføre lovgivningsmæssige og andre garantier for at reformere injurieordningen, beskyttelsen af tavshedspligt og journalistiske kilder under hensyntagen til de europæiske standarder for beskyttelse af journalister
- visse fremskridt med oprettelsen af en national menneskerettighedsinstitution under hensyntagen til FN's Parisprincipper.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, og ud over at minde om de forpligtelser, der er indgået i den nationale genopretnings- og resiliensplan vedrørende visse aspekter af retssystemet og rammen for bekæmpelse af korruption, henstilles det til Italien at:

- fortsætte bestræbelserne på at forbedre digitaliseringsniveauet yderligere ved straffedomstole og anklagemyndigheder
- vedtage omfattende regler om interessekonflikter og lobbyvirksomhed for at oprette et operationelt lobbyregister, herunder et lovgivningsmæssigt fodaftryk
- gribe effektivt og hurtigt ind over for kanalisering af donationer gennem politiske fonde og foreninger og indføre et samlet elektronisk register med oplysninger om finansiering af partier og valgkampagner
- fortsætte lovgivningsprocessen med henblik på at reformere og indføre garantier for injurieordningen, beskyttelsen af tavshedspligt og journalistiske kilder under hensyntagen til de europæiske standarder for beskyttelse af journalister
- fortsætte bestræbelserne på at oprette en national menneskerettighedsinstitution under hensyntagen til FN's Parisprincipper.

## HENSTILLINGER TIL CYPERN

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Cypern overordnet set:

- gjort betydelige fremskridt med hensyn til at sikre, at der i reformen af reglerne for udnævnelsen af dommere ved den øverste forfatningsdomstol og den øverste domstol tages hensyn til europæiske standarder for udnævnelse af dommere og Venedigkommissionens udtalelse
- gjort visse fremskridt med hensyn til at sikre, at der i reformen af sammensætningen af det øverste domstolsråd tages hensyn til europæiske standarder for domstolsråd og Venedigkommissionens udtalelse
- gjort visse fremskridt med hensyn til effektiv efterforskning og domfældelse i korrupsionssager på højt niveau, bl.a. ved at styrke statsadvokatens kontor og dets budgetmæssige uafhængighed
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at indføre regler om indberetning af aktiver for folkevalgte med henblik på at indføre regelmæssig og omfattende indberetning kombineret med effektiv, regelmæssig og fuldstændig kontrol
- gjort visse fremskridt med hensyn til at styrke reglerne og mekanismerne til forbedring af public service-mediernes uafhængige forvaltning under hensyntagen til europæiske standarder for public service-medier
- gjort visse fremskridt med at etablere en ramme for effektiv og rettidig høring af interessenter i lovgivningsprocessen.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, og ud over at minde om de forpligtelser, der er indgået i den nationale genopretnings- og resiliensplan vedrørende visse aspekter af retssystemet og rammen for bekæmpelse af korruption, henstilles det til Cypern at:

- styrke anklagemyndighedens uafhængighed og ansvarlighed, herunder ved at give mulighed for at prøve statsadvokatens afgørelse om ikke at retsforfølge eller indstille sagen under hensyntagen til de europæiske standarder for anklagemyndighedens selvstændighed og uafhængighed
- indføre regler om indberetning af aktiver for folkevalgte med henblik på at indføre regelmæssig og omfattende indberetning kombineret med effektiv, regelmæssig og fuldstændig kontrol
- sikre, at den nyligt oprettede uafhængige myndighed for bekæmpelse af korruption har de finansielle, menneskelige og tekniske ressourcer til effektivt at udøve sine beføjelser
- vedtage lovgivning for at sikre en retfærdig og gennemsigtig fordeling af statens og statsejede virksomheders udgifter til annoncering
- gøre fremskridt med processen, der tager sigte på at styrke reglerne og mekanismerne til forbedring af public service-mediernes uafhængige forvaltning under hensyntagen til europæiske standarder for public service-medier
- gå videre med vedtagelsen af rammen for effektiv og rettidig høring af interessenter i lovgivningsprocessen og sikre dens gennemførelse.

## **HENSTILLINGER TIL LETLAND**

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Letland overordnet set:

- ikke gjort fremskridt med hensyn til at indlede en proces med henblik på at sikre tilstrækkelige garantier mod utilbørlig politisk indflydelse på udnævnelsen af dommere ved den øverste domstol under hensyntagen til europæiske standarder for udnævnelse af dommere til retsvæsenet
- fuldt ud gennemført henstillingen om at fortsætte bestræbelserne hen imod en hurtig vedtagelse og gjort visse fremskridt med hensyn til en effektiv gennemførelse af handlingsplanen for 2021-2024 for at forebygge korrupsion
- gjort visse fremskridt med hensyn til at fortsætte bestræbelserne på at vedtage lovforslaget om lobbyvirksomhed og derefter sikre oprettelsen af et særligt lobbyregister
- fuldt gennemført henstillingen om at træffe foranstaltninger til at øge civilsamfundets deltagelse i beslutningstagningen på lokalt plan.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, henstilles det til Letland at:

- træffe foranstaltninger til at sikre passende garantier mod utilbørlig politisk indflydelse på udnævnelsen af dommere ved den øverste domstol under hensyntagen til europæiske standarder for udnævnelse af dommere
- sikre en effektiv gennemførelse af lovgivningen om lobbyvirksomhed, herunder oprettelse af et særligt lobbyregister.

## HENSTILLINGER TIL LITAUEN

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Litauen overordnet set:

- gjort visse fremskridt med hensyn til at fortsætte reformen af retshjælpssystemet, herunder ved at sikre passende betingelser for deltagelsen af udbydere af retshjælp under hensyntagen til europæiske standarder for retshjælp
- fuldt ud gennemført henstillingen om at gå videre med udnævnelserne for at sikre den fulde sammensætning af den øverste domstol og med udnævnelsen af præsidenten for den øverste domstol
- gjort visse fremskridt med at indlede en proces med henblik på at tilpasse ordningen for udnævnelser til dommerembeder, navnlig ved den øverste domstol, herunder for at forbedre gennemsigtigheden, under hensyntagen til europæiske standarder for udnævnelse af dommere
- fuldt ud gennemført henstillingen om at påbegynde gennemførelsen af dagsordenen for bekæmpelse af korruption 2022-2033
- gjort betydelige fremskridt med hensyn til fortsat at forbedre praksis med at give aktindsigt i officielle dokumenter, navnlig ved at sikre, at begrundelserne for afslag på anmodninger om aktindsigt ikke anvendes til at begrænse adgangen uretmæssigt, herunder for journalister, under hensyntagen til europæiske standarder for aktindsigt i officielle dokumenter
- ikke gjort yderligere fremskridt med hensyn til at tilvejebringe tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer til, at kontoret for de parlamentariske ombudsmænd kan fungere, under hensyntagen til europæiske standarder for ressourcer til ombudsmandsinstitutioner og FN's Parisprincipper.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, henstilles det til Litauen at:

- fortsætte reformen af retshjælpssystemet ved at sikre passende betingelser for deltagelsen af udbydere af retshjælp under hensyntagen til europæiske standarder for retshjælp
- fortsætte bestræbelserne på at forbedre gennemsigtigheden i ordningen for udnævnelser til dommerembeder, navnlig ved den øverste domstol, under hensyntagen til europæiske standarder for udnævnelse af dommere
- fortsætte bestræbelserne på at stille tilstrækkelige ressourcer til rådighed for retssystemet, herunder med hensyn til lønniveauet for anklagere og ikke-retsligt personale, under hensyntagen til europæiske standarder for ressourcer til og lønniveauet i retssystemet
- tilvejebringe tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer til, at kontoret for de parlamentariske ombudsmænd kan fungere, under hensyntagen til europæiske standarder for ressourcer til ombudsmandsinstitutioner og FN's Parisprincipper.



## HENSTILLINGER TIL LUXEMBOURG

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Luxembourg overordnet set:

- fuldt ud gennemført henstillingen om at fortsætte proceduren for vedtagelse af reformen af det fremtidige domstolsråds beføjelser
- ikke gjort yderligere fremskridt med hensyn til at fortsætte proceduren for vedtagelse af reformen, der skal gøre retshjælp mere tilgængelig
- gjort betydelige fremskridt med at sikre tilstrækkelige ressourcer til de anklagemyndigheder, der beskæftiger sig med økonomisk og finansiel kriminalitet
- gjort visse fremskridt med hensyn til fortsat gennemførelse og evaluering af den nye lovgivning om lobbyvirksomhed i parlamentet, herunder åbenhedsregistret
- gjort visse fremskridt med hensyn til at reducere behandlingstiden for anmodninger om aktindsigt i officielle dokumenter under hensyntagen til europæiske standarder for aktindsigt i officielle dokumenter
- ikke gjort yderligere fremskridt med hensyn til at forbedre den lovgivningsmæssige beslutningsproces ved at give interessenter større muligheder for at deltage i offentlige høringer.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, henstilles det til Luxembourg at:

- fortsætte proceduren for vedtagelse af reformen, der skal gøre retshjælp mere tilgængelig
- evaluere gennemførelsen af den nye lovgivning om lobbyvirksomhed i parlamentet og åbenhedsregistrets funktion og sikre, at det opfylder de nødvendige gennemsigtighedskrav, der er fastsat i parlamentets forretningsorden
- sikre gennemførelsen af de foranstaltninger, der er vedtaget vedrørende behandlingstiden for anmodninger om aktindsigt i officielle dokumenter, under hensyntagen til europæiske standarder for aktindsigt i officielle dokumenter
- forbedre den lovgivningsmæssige beslutningsproces ved at give interessenter flere muligheder for at deltage i offentlige høringer

## HENSTILLINGER TIL UNGARN

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatsituationen fra 2022 har Ungarn overordnet set:

- fuldt ud gennemført henstillingen om at styrke det nationale domstolsråds rolle og samtidig beskytte rådets uafhængighed som en effektiv modvægt til de beføjelser, der er tildelt formanden for det nationale kontor for retsvæsenet
- fuldt ud gennemført henstillingen om at tilpasse reglerne for den øverste domstol (Kúria) for at indstille udnævnelser af dommere uden for rammerne af den normale procedure, styrke kriterierne for udvælgelse af formanden for Kúria og styrke retslige organers kontrol med formanden for Kúria under hensyntagen til europæiske standarder og fjerne muligheden for at vurdere nødvendigheden af præjudicielle forelæggelser i overensstemmelse med kravene i EU-retten
- ikke gjort fremskridt med vedtagelsen af omfattende reformer vedrørende lobbyvirksomhed og svingdøre og har gjort visse fremskridt med hensyn til at styrke systemet for indberetning af aktiver med henblik på et effektivt tilsyn og en effektiv håndhævelse
- endnu ikke gjort fremskridt med hensyn til at skabe solide resultater med hensyn til efterforskning, retsforfølgelse og endelige domme i korruptionssager på højt niveau
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at indføre mekanismer til forbedring af medietilsynsmyndighedens funktionelle uafhængighed under hensyntagen til europæiske standarder for mediemyndighedernes uafhængighed
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at styrke reglerne og mekanismerne til forbedring af public service-mediernes uafhængige forvaltning og redaktionelle uafhængighed under hensyntagen til europæiske standarder for public service-medier
- ikke gjort fremskridt med hensyn til vedtagelse af lovgivning for at sikre en retfærdig og gennemsigtig fordeling af statens og statsejede virksomheders udgifter til annoncering
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at fjerne hindringer for civilsamfundsorganisationer.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, og ud over at minde om forpligtelsen til at overholde Domstolens retsstatsrelaterede afgørelser og de retsstatsrelaterede traktatbrudsprocedurer, der er omhandlet i landekapitlet, de bekymringer, der er kommet til udtryk i forbindelse med forordningen om konditionalitet, og de relevante bekymringer, der er kommet til udtryk i forbindelse med proceduren i henhold til artikel 7 i TEU, som Europa-Parlamentet har indledt, forpligtelserne i den nationale genopretnings- og resiliensplan vedrørende visse aspekter af retssystemet, rammen for bekæmpelse af korruption og demokratisk kontrol og balance, og at minde om de relevante landespecifikke henstillinger som led i det europæiske semester, henstilles det til Ungarn at:

- forbedre gennemsigtigheden i sagsfordelingssystemerne ved de lavere retsinstanser under hensyntagen til europæiske standarder for sagsfordeling
- vedtage omfattende reformer af lobbyvirksomhed og svingdøre og yderligere forbedre systemet for indberetning af aktiver med henblik på et effektivt tilsyn og en effektiv håndhævelse
- skabe solide resultater med hensyn til efterforskning, retsforfølgelse og endelige domme i korruptionssager på højt niveau
- indføre mekanismer til forbedring af medietilsynsmyndighedens funktionelle uafhængighed under hensyntagen til europæiske standarder for mediemyndighedernes uafhængighed
- styrke reglerne og mekanismerne til forbedring af public service-mediernes uafhængige forvaltning og redaktionelle uafhængighed under hensyntagen til europæiske standarder for public service-medier
- vedtage lovgivning for at sikre en retfærdig og gennemsigtig fordeling af statens og statsejede virksomheders udgifter til annoncering

- fremme et sikkert og gunstigt civilt råderum og fjerne hindringer for civilsamfundsorganisationerne, herunder ved at ophæve lovgivning, der hæmmer deres muligheder for at arbejde, navnlig immigrationsskatten.

## HENSTILLINGER TIL MALTA

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Malta overordnet set:

- ikke gjort fremskridt med hensyn til at imødekomme behovet for at inddrage retsvæsenet i proceduren for udnævnelse af retspræsidenten under hensyntagen til europæiske standarder for udnævnelse af dommere og Venedigkommissionens udtalelse
- gjort visse fremskridt med hensyn til at styrke indsatsen for at forbedre retsvæsenets effektivitet, navnlig for at afkorte varigheden af retssager
- gjort visse fremskridt med hensyn til at tackle udfordringerne i forbindelse med varigheden af efterforskningen af korruptionssager på højt niveau, men ingen fremskridt med hensyn til at etablere en solid resultatliste over endelige domme.
- gjort visse fremskridt med indførelsen af lovgivningsmæssige og andre garantier for at forbedre journalisters arbejdsmiljø, men ingen yderligere fremskridt med hensyn til aktindsigt i officielle dokumenter, under hensyntagen til europæiske standarder for beskyttelse af journalister
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at styrke reglerne og mekanismerne til forbedring af public service-mediernes uafhængige forvaltning og redaktionelle uafhængighed under hensyntagen til europæiske standarder for public service-medier
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at genoptage bestræbelserne på at oprette en national menneskerettighedsinstitution under hensyntagen til FN's Parisprincipper.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, og ud over at minde om de forpligtelser, der er indgået i den nationale genopretnings- og resiliensplan vedrørende visse aspekter af retssystemet og rammen for bekæmpelse af korruption, henstilles det til Malta at:

- tage skridt til at imødekomme behovet for at inddrage retsvæsenet i proceduren for udnævnelse af retspræsidenten under hensyntagen til europæiske standarder for udnævnelse af dommere og Venedigkommissionens udtalelse
- yderligere styrke indsatsen for at forbedre retsvæsenets effektivitet, navnlig for at afkorte varigheden af retssager
- intensivere foranstaltningerne til håndtering af udfordringerne i forbindelse med varigheden af efterforskningen af korruptionssager på højt niveau, herunder ved at skabe solide resultater med hensyn til endelige domme
- vedtage lovgivningsmæssige og andre garantier for at forbedre journalisters arbejdsmiljø, herunder for adgang til officielle dokumenter, under hensyntagen til europæiske standarder for beskyttelse af journalister og adgang til officielle dokumenter
- styrke reglerne og mekanismerne til forbedring public service-mediernes uafhængige forvaltning og redaktionelle uafhængighed under hensyntagen til europæiske standarder for public service-medier
- træffe foranstaltninger til at oprette en national menneskerettighedsinstitution under hensyntagen til FN's Parisprincipper
- indføre en ramme for offentlig deltagelse i lovgivningsprocessen.

## HENSTILLINGER TIL NEDERLANDENE

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Nederlandene overordnet set:

- gjort visse fremskridt med hensyn til fortsat at forbedre digitaliseringen af retssystemet, navnlig med hensyn til offentliggørelse af domme og digitale løsninger i forbindelse med retssager
- gjort visse fremskridt med hensyn til at færdiggøre revisionen af reglerne om svingdøre, der involverer tidligere ministre og statssekretærer, herunder en toårig afkølingsperiode og begrænsninger for betalte aktiviteter
- gjort betydelige fremskridt med vedtagelsen af en adfærdskodeks for ministre og statssekretærer, herunder regler om gaver, bibeskæftigelse og lobbyvirksomhed samt effektiv overvågning og sanktionering
- gjort visse fremskridt med hensyn til at fortsætte bestræbelserne på at sikre en omfattende opfølgning af sagen om børnepasningstilskud for at løse de potentielle strukturelle problemer med inddragelse af alle relevante statslige myndigheder.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, henstilles det til Nederlandene at:

- fortsætte bestræbelserne på at forbedre digitaliseringen af retssystemet, navnlig med hensyn til offentliggørelse af domme
- fuldføre revisionen af reglerne om svingdøre, der involverer tidligere ministre og statssekretærer, herunder en toårig afkølingsperiode og begrænsninger for betalte aktiviteter
- indføre strengere gennemsigtighedsregler om lobbyvirksomhed for medlemmer af regeringen og parlamentet
- fortsætte den omfattende opfølgning af sagen om børnepasningstilskud med inddragelse af alle relevante statslige myndigheder, også med udgangspunkt i det arbejde, der udføres af statskommissionen om retsstatsprincippet.

## HENSTILLINGER TIL ØSTRIG

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Republikken Østrig overordnet set:

- ikke gjort yderligere fremskridt med hensyn til at fortsætte reformen om oprettelse af en uafhængig forbundsanklagemyndighed under hensyntagen til europæiske standarder for anklagemyndighedens selvstændighed og uafhængighed, herunder for at sikre, at den specialiserede anklagemyndighed for korruptionsbekæmpelse fungerer uafhængigt
- fuldt gennemført henstillingen om at imødekomme behovet for at inddrage retsvæsenet i procedurerne for udnævnelse af præsidenten og vicepræsidenten for den øverste domstol og ingen fremskridt med hensyn til at imødekomme behovet for at inddrage retsvæsenet i procedurerne for udnævnelse af retspræsidenter for forvaltningsdomstole under hensyntagen til europæiske standarder for udnævnelse af dommere og valg af retspræsidenter
- fuldt gennemført henstillingen om at afslutte den lovgivningsmæssige revision af reglerne for finansiering af politiske partier, herunder give den østrigske revisionsret (ACA) beføjelse til at revidere de politiske partiers finanser
- endnu ikke gjort fremskridt med hensyn til at indføre effektive regler om parlamentsmedlemmers indberetning af aktiver og interesser, herunder effektive overvågnings- og sanktionsmekanismer
- gjort visse fremskridt med reformen af rammerne for offentlige myndigheders tildeling af statslig annoncering på alle niveauer, navnlig for at forbedre gennemsigtigheden i tildelingen, men ingen fremskridt med hensyn til en retfærdig fordeling heraf
- ikke gjort fremskridt med reformen af adgangen til officielle oplysninger under hensyntagen til de europæiske standarder for aktindsigt i officielle dokumenter.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, henstilles det til Østrig at:

- gå videre med reformen om oprettelse af en uafhængig forbundsanklagemyndighed under hensyntagen til europæiske standarder for anklagemyndighedens selvstændighed og uafhængighed, herunder for at sikre, at den specialiserede anklagemyndighed for korruptionsbekæmpelse fungerer uafhængigt
- tage fat på behovet for at inddrage retsvæsenet i procedurerne for udnævnelse af retspræsidenter for forvaltningsdomstole under hensyntagen til europæiske standarder for udnævnelse af dommere og retspræsidenter
- indføre effektive regler om parlamentsmedlemmers indberetning af aktiver og interesser, herunder effektive overvågnings- og sanktionsmekanismer
- vedtage lovgivning, der tager sigte på at styrke lovgivningen om lobbyvirksomhed, herunder dens anvendelsesområde, tilsyn og håndhævelse
- tage yderligere skridt til at reformere rammerne for offentlige myndigheders tildeling af statslig annoncering på alle niveauer, navnlig for at gøre tildelingen mere retfærdig
- gå videre med reformen vedrørende adgang til officielle oplysninger under hensyntagen til de europæiske standarder for aktindsigt i officielle dokumenter.

## **HENSTILLINGER TIL POLEN**

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Polen overordnet set:

- ikke gjort fremskridt med hensyn til at adskille justitsministerens og rigsadvokatens embede, men visse fremskridt med hensyn til at sikre anklagemyndighedens funktionelle uafhængighed af regeringen
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at styrke de eksisterende integritetsregler ved at indføre regler om lobbyvirksomhed og et standardiseret onlinesystem for embedsmænds og parlamentsmedlemmers indberetninger af aktiver
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at sikre en uafhængig og effektiv efterforskning og retsforfølgelse, tage fat på den omfattende indrømmelse af immunitet til personer på øverste ledelsesniveau og undlade at indføre bestemmelser om straffrihed i lovgivningen for at gøre det muligt at opnå solide resultater i korruptionssager på højt niveau
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at sikre, at procedurerne for udstedelse af licenser til medieforetagender er retfærdige, gennemsigtige og ikkediskriminerende
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at styrke reglerne og mekanismerne til forbedring af public service-mediernes uafhængige forvaltning og redaktionelle uafhængighed under hensyntagen til europæiske standarder for public service-medier
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at sikre en mere systematisk opfølgning på det overordnede revisionsorgans resultater og en hurtig udnævnelse af revisionsorganets kollegiemedlemmer
- gjort visse fremskridt med at forbedre rammerne for ombudsmandens virke under hensyntagen til europæiske standarder for ombudsmandsinstitutioner og ikke gjort fremskridt med at forbedre rammerne for civilsamfundets virke under hensyntagen til europæiske standarder for civilsamfundet.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, og ud over at minde om behovet for at tage hånd om de alvorlige problemer vedrørende retsvæsenets uafhængighed, navnlig de bekymringer, som er kommet til udtryk i forbindelse med proceduren i henhold til artikel 7 i TEU, som Kommissionen har indledt, samt forpligtelsen til at overholde Domstolens retsstatsrelaterede afgørelser og de retsstatsrelaterede traktatbrudsprocedurer, der er omhandlet i landekapitlet, de forpligtelser, der er indgået i den nationale genopretnings- og resiliensplan vedrørende visse aspekter af retssystemet og den demokratiske kontrol og balance, og at minde om de relevante landespecifikke henstillinger som led i det europæiske semester, henstilles det til Polen at:

- adskille justitsministerens og rigsadvokatens embede og sikre anklagemyndighedens funktionelle uafhængighed af regeringen
- styrke de eksisterende integritetsregler ved at indføre regler om lobbyvirksomhed og et standardiseret onlinesystem for embedsmænds og parlamentsmedlemmers indberetninger af aktiver
- sikre en uafhængig og effektiv efterforskning og retsforfølgelse, tage fat på den omfattende indrømmelse af immunitet til personer på øverste ledelsesniveau og undlade at indføre bestemmelser om straffrihed i lovgivningen for at gøre det muligt at opnå solide resultater i korruptionssager på højt niveau
- sikre, at procedurerne for udstedelse af licenser til medieforetagender er retfærdige, gennemsigtige og ikkediskriminerende
- styrke reglerne og mekanismerne til forbedring public service-mediernes uafhængige forvaltning og redaktionelle uafhængighed under hensyntagen til europæiske standarder for public service-medier

- sikre en mere systematisk opfølgning på det overordnede revisionsorgans resultater og en hurtig udnævnelse af revisionsorganets kollegiemedlemmer for at sikre, at det fungerer effektivt
- forbedre den ramme, som civilsamfundet og ombudsmanden arbejder inden for, under hensyntagen til europæiske standarder for civilsamfundet og ombudsmandsinstitutioner.



## HENSTILLINGER TIL PORTUGAL

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Portugal overordnet set:

- gjort visse fremskridt med hensyn til at fortsætte bestræbelserne på at sikre tilstrækkelige menneskelige ressourcer i retssystemet og forbedre dets effektivitet, navnlig i forvaltnings- og skattedomstolene, og fuldt ud færdiggjort den lovgivningsmæssige ramme for det øverste råd for forvaltnings- og skattedomstoles funktionsmåde
- gjort betydelige fremskridt med hensyn til at fortsætte bestræbelserne på at øge gennemsigtigheden i sagsfordelingen
- gjort visse fremskridt med at sikre tilstrækkelige ressourcer til forebyggelse, efterforskning og retsforfølgelse af korruption, og der er gjort betydelige fremskridt med at sikre en hurtig operationalisering af den nye korruptionsbekæmpelsesmekanisme
- gjort visse fremskridt med hensyn til at sikre, at gennemsigtighedsenheden påbegynder sine aktiviteter med henblik på effektiv overvågning og kontrol af indberetninger af aktiver
- gjort betydelige fremskridt med hensyn til at fortsætte reformerne for at forbedre gennemsigtigheden i lovgivningsprocessen, navnlig med hensyn til gennemførelsen af konsekvensanalyseværktøjer.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, og ud over at minde om de forpligtelser, der er indgået i den nationale genopretnings- og resiliensplan vedrørende visse aspekter af retssystemet, henstilles det til Portugal at:

- fortsætte bestræbelserne på at sikre tilstrækkelige menneskelige ressourcer i retssystemet, navnlig med hensyn til ikke-retsligt personale, og forbedre dets effektivitet, navnlig i forvaltnings- og skattedomstolene
- fortsætte bestræbelserne på at øge gennemsigtigheden i sagsfordelingen, navnlig ved at overvåge gennemførelsen af de nye regler om elektronisk fordeling
- fortsætte bestræbelserne på at sikre tilstrækkelige ressourcer til forebyggelse, efterforskning og retsforfølgelse af korruption, herunder til den nye korruptionsbekæmpelsesmekanisme
- sikre, at gennemsigtighedsenheden foretager effektiv overvågning og kontrol af indberetninger af aktiver
- afslutte reformerne for at forbedre gennemsigtigheden i lovgivningsprocessen, navnlig med hensyn til gennemførelsen af konsekvensanalyseværktøjer.

## HENSTILLINGER TIL RUMÆNIEN

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Rumænien overordnet set:

- gjort betydelige fremskridt med hensyn til at sikre, at revisionen af retsplejelovene styrker garantierne for retsvæsenets uafhængighed, herunder for at reformere disciplinærordningen for dommere, og visse fremskridt med hensyn til at træffe foranstaltninger for at imødegå de resterende bekymringer vedrørende efterforskning og retsforfølgelse af lovovertrædelser i retsvæsenet under hensyntagen til europæiske standarder og relevante udtalelser fra Venedigkommissionen
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at indføre regler om lobbyvirksomhed for parlamentsmedlemmer
- gjort betydelige fremskridt med hensyn til at tackle de operationelle udfordringer i det nationale direktorat for korruptionsbekæmpelse, herunder med hensyn til rekruttering af anklagere, og der er gjort visse fremskridt med nøje overvågning af virkningen af det nye system for efterforskning og retsforfølgelse af korruption i retsvæsenet
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at styrke regler og mekanismer til forbedring af public service-mediernes uafhængige forvaltning og redaktionelle uafhængighed under hensyntagen til de europæiske standarder for public service-medier
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at sikre en effektiv offentlig høring inden vedtagelsen af udkast til lovgivning
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at fortsætte bestræbelserne på at oprette en national menneskerettighedsinstitution under hensyntagen til FN's Parisprincipper.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, og ud over at minde om de forpligtelser, der er indgået i den nationale genopretnings- og resiliensplan vedrørende visse aspekter af retssystemet, rammen for bekæmpelse af korruption og lovgivningsprocessen, henstilles det til Rumænien at:

- afslutte den proces, der er indledt med henblik på at efterkomme anbefalingerne i Venedigkommissionens udtalelse om retsplejelovene, navnlig ved at afslutte den vurdering, der er under udarbejdelse af panelet af eksperter på højt plan
- træffe foranstaltninger, navnlig på operationelt plan, for at imødegå de resterende bekymringer vedrørende efterforskning og retsforfølgelse af lovovertrædelser i retsvæsenet, herunder korruption, under hensyntagen til europæiske standarder
- fortsætte bestræbelserne på at sikre tilstrækkelige menneskelige ressourcer til retssystemet, herunder anklagemyndigheden, under hensyntagen til europæiske standarder for ressourcer til retssystemet
- hurtigst muligt indføre regler om lobbyvirksomhed for parlamentsmedlemmer
- intensivere bestræbelserne på at styrke reglerne og mekanismerne til forbedring af public service-mediernes uafhængige forvaltning og redaktionelle uafhængighed under hensyntagen til de europæiske standarder for public service-medier
- øge indsatsen for at sikre effektive offentlige høringer inden vedtagelsen af lovgivning
- intensivere bestræbelserne på at opnå akkreditering af en national menneskerettighedsinstitution under hensyntagen til FN's Parisprincipper.

## HENSTILLINGER TIL SLOVENIEN

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Slovenien overordnet set:

- gjort visse fremskridt med at sikre, at reglerne om parlamentariske undersøgelser indeholder tilstrækkelige garantier for dommeres og offentlige anklageres uafhængighed under hensyntagen til europæiske standarder for retsvæsenets uafhængighed
- fuldt gennemført henstillingen om at fjerne hindringer for efterforskning og retsforfølgelse af korruptionssager, herunder ved at sikre det nationale efterforskningskontors operationelle autonomi, øge den offentlige anklagemyndigheds ressourcer og revidere forældelsesfristen
- gjort visse fremskridt med hensyn til at vedtage og straks påbegynde gennemførelsen af strategien for bekæmpelse af korruption
- fuldt ud gennemført henstillingen om styrkelse af reglerne og mekanismerne til forbedring af public service-mediernes uafhængige forvaltning og redaktionelle uafhængighed under hensyntagen til europæiske standarder for public service-medier
- gjort visse fremskridt med hensyn til at indføre ikkelovgivningsmæssige garantier, men ikke gjort fremskridt med at indføre lovgivningsmæssige garantier for at beskytte journalister, navnlig online, under hensyntagen til europæiske standarder for beskyttelse af journalister
- fuldt gennemført henstillingen om at sikre de fornødne garantier for de uafhængige organers budgetmæssige autonomi.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, og ud over at minde om de forpligtelser, der er indgået i den nationale genopretnings- og resiliensplan vedrørende visse aspekter af retssystemet, henstilles det til Slovenien at:

- fortsætte processen med at sikre, at reglerne om parlamentariske undersøgelser indeholder tilstrækkelige garantier for dommeres og offentlige anklageres uafhængighed under hensyntagen til europæiske standarder for retsvæsenets uafhængighed
- sikre, at reformen af reglerne om udnævnelser til retsvæsenet indeholder tilstrækkelige garantier for retsvæsenets uafhængighed under hensyntagen til europæiske standarder for retsvæsenets uafhængighed
- træffe foranstaltninger til at øge lønniveauet for dommere og offentlige anklagere under hensyntagen til europæiske standarder for ressourcer til og lønniveauet i retssystemet
- vedtage den nye strategi og handlingsplan for bekæmpelse af korruption med konkrete foranstaltninger og en tidsramme for deres gennemførelse samt intensivere indsatsen for at sikre solide resultater med hensyn til efterforskning, retsforfølgelse og endelige domme i korruptionssager, herunder i sager på højt niveau
- fremme processen med at vedtage ikkelovgivningsmæssige garantier og indlede lovgivningsprocessen vedrørende beskyttelse af journalister, navnlig online, under hensyntagen til europæiske standarder for beskyttelse af journalister.

## HENSTILLINGER TIL SLOVAKIET

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Slovakiet overordnet set:

- endnu ikke gjort fremskridt med hensyn til at sikre, at medlemmerne af domstolsrådet har tilstrækkelige garantier for uafhængighed med hensyn til afskedigelse under hensyntagen til europæiske standarder for domstolsrådenes uafhængighed
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at sikre, at der er indført tilstrækkelige garantier, og at de overholdes behørigt, når dommere pålægges strafansvar for lovovertrædelser i form af "retsmisbrug" i forbindelse med deres retsafgørelser
- gjort visse fremskridt hen imod en styrkelse af lovgivningen om indberetning af interessekonflikter og aktiver, men der er ikke gjort fremskridt med at fremsætte forslag til regulering af lobbyvirksomhed
- ikke gjort fremskridt med hensyn til at forbedre koordineringen mellem de forskellige retshåndhævende enheder, men har gjort visse fremskridt med hensyn til at sikre, at anklagemyndighedens afgørelser er objektive, herunder ved fortsat at fremme de lovændringer, der begrænser rigsadvokatens beføjelser til at annullere anklagemyndighedens afgørelser, for at fremme solide resultater i korruptionssager på højt niveau
- gjort visse fremskridt med hensyn til processen med at indføre lovgivningsmæssige og andre garantier for at forbedre journalisters fysiske sikkerhed og arbejdsmiljø, herunder reformen af injurielovgivningen, under hensyntagen til europæiske standarder for beskyttelse af journalister
- gjort visse fremskridt med hensyn til at styrke reglerne og mekanismerne til forbedring af public service-mediernes uafhængige forvaltning og redaktionelle uafhængighed under hensyntagen til de europæiske standarder for public service-medier.

På dette grundlag og ud over at minde om forpligtelserne i den nationale genopretnings- og resiliensplan vedrørende visse aspekter af retssystemet, henstilles det til Slovakiet at:

- indføre foranstaltninger for at sikre, at medlemmerne af domstolsrådet, navnlig dem, der ikke er valgt af dommere, har tilstrækkelige garantier for uafhængighed med hensyn til afskedigelse under hensyntagen til de europæiske standarder for domstolsrådenes uafhængighed
- sikre, at der er indført tilstrækkelige garantier, og at de overholdes behørigt, når dommere pålægges strafansvar for lovovertrædelser i form af "retsmisbrug" i forbindelse med deres retsafgørelser
- fremsætte forslag til regulering af lobbyvirksomhed og til styrkelse af lovgivningen om indberetning af interessekonflikter og aktiver
- træffe foranstaltninger til at forbedre koordineringen mellem de forskellige retshåndhævende enheder og sikre objektiviteten af anklagemyndighedens afgørelser, herunder ved fortsat at fremme de lovgivningsmæssige ændringer til begrænsning af rigsadvokatens beføjelser til at annullere anklagemyndighedens afgørelser med henblik på at fremme solide resultater i korruptionssager på højt plan
- gå videre med indførelsen af lovgivningsmæssige og andre garantier for at forbedre journalisters fysiske sikkerhed og arbejdsmiljø, herunder reformen af injurielovgivningen, under hensyntagen til europæiske standarder for beskyttelse af journalister
- fortsætte med at styrke reglerne og mekanismerne til forbedring af public service-mediernes uafhængige forvaltning og redaktionelle uafhængighed under hensyntagen til de europæiske standarder for public service-medier

- sikre en effektiv offentlig høring og inddragelse af interessenter i lovgivningsprocessen.

## HENSTILLINGER TIL FINLAND

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Finland overordnet set:

- fuldt ud gennemført henstillingen om fortsat at udvikle den nationale domstolsforvaltnings initiativer til støtte for domstolenes arbejde
- gjort visse fremskridt med at styrke de strafferetlige rammer for korruption, navnlig gennem vedtagelse af lovgivning om handel med indflydelse
- gjort betydelige fremskridt med hensyn til at fortsætte bestræbelserne på at gennemføre den nye nationale strategi og handlingsplan for bekæmpelse af korruption 2021-2023, herunder ved at påbegynde gennemførelsen af alle planlagte foranstaltninger
- gjort visse fremskridt med at fortsætte reformen af loven om åbenhed i statslige aktiviteter for at sikre effektiv og bredere adgang til dokumenter under hensyntagen til de europæiske standarder for aktindsigt i officielle dokumenter.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, henstilles det til Finland at:

- fortsætte med at følge op på rapporten om vurderingen af og fremtidige udviklingstendenser i domstolssystemet, herunder reformen af reglerne for udnævnelse af lægdommere, under hensyntagen til europæiske standarder for retsvæsenets uafhængighed
- vedtage lovgivning om handel med indflydelse og fortsat tage skridt til at foreslå en revision af den strafbare handling i form af bestikkelse i udlandet
- styrke den integritets- og ansvarlighedsramme, der gælder for ministre og andre personer i ledelsesfunktioner, ved at vedtage en adfærdskodeks for dem
- gå videre med reformen af loven om åbenhed i statslige aktiviteter for at sikre effektiv og bredere adgang til dokumenter under hensyntagen til de europæiske standarder for aktindsigt i officielle dokumenter.

## HENSTILLINGER TIL SVERIGE

Med hensyn til henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen fra 2022 har Sverige overordnet set:

- fuldt ud gennemført henstillingen om at fortsætte arbejdet i undersøgelseskommissionen om styrkelse af beskyttelsen af demokratiet og retsvæsenets uafhængighed under hensyntagen til europæiske standarder for retsvæsenets uafhængighed
- gjort visse fremskridt med evalueringen af omfanget, virkningen og gennemførelsen af reglerne om svingdøre i forbindelse med de øverste administrative funktioner i regeringen
- gjort visse fremskridt med hensyn til at styrke bekæmpelsen af bestikkelse i udlandet, bl.a. ved at ændre de eksisterende juridiske definitioner og forbedre retsforfølgelsen og de endelige domme i sager
- gjort visse fremskridt med hensyn til at sikre, at igangværende reformer af den retlige ramme for finansiering og drift af civilsamfundsorganisationer ikke påvirker civilsamfundets engagement i urimelig grad.

På baggrund heraf og under hensyntagen til andre begivenheder, der fandt sted i referenceperioden, henstilles det til Sverige at:

- sikre, at systemet for udnævnelse af lægdommere sikrer deres uafhængighed under hensyntagen til europæiske standarder for retsvæsenets uafhængighed
- evaluere omfanget, virkningen og gennemførelsen af reglerne om svingdøre i forbindelse med de øverste administrative funktioner i regeringen
- styrke bekæmpelsen af bestikkelse i udlandet ved at ændre de eksisterende juridiske definitioner og forbedre retsforfølgelsen og de endelige domme i sager om bestikkelse i udlandet
- fortsætte bestræbelserne på at sikre, at de igangværende reformer af den retlige ramme for finansiering og drift af civilsamfundsorganisationer ikke påvirker civilsamfundets engagement i urimelig grad.